

Metodický list

Statistika platebního styku

I. Definice a obsah

Statistika počtu klientských účtů, počtu vydaných karet, počtu provozovaných terminálů a transakcí na nich uskutečněných, klientských transakcí v členění podle druhu platební služby a podle geografického členění. Za klienta jsou považovány všichni rezidentští i nerezidentští klienti kromě bank a ostatních měnových finančních institucí (MFI).

II. Zdroje a metodika zjišťování

Zdrojem dat pro sestavování jsou pro data do roku 2021 výkazy PLS (ČNB) 10-01 - Roční výkaz o platebním styku bank, DZ (ČNB) 11-01 - Roční výkaz o platebním styku družstevních záložen, PLT (ČNB) 12-01 - Roční výkaz o platebním styku platebních institucí a institucí EP, IVPLIS13 - Roční výkaz o platebním styku ČNB (do roku konce 2019).

Pro data od roku 2022 jsou to výkazy PSS (ČNB) 22-04 - Čtvrtletní výkaz o platebním styku, PSS (ČNB) 22-02 - Pololetní výkaz o platebním styku a hlášení podvodných jednání.

III. Členění

Počty klientských účtů: počty klientských účtů dle jejich druhu vedených institucí poskytujících platební služby klientům jiným než MFI.

Počty vydaných karet: počet karet vydaných poskytovateli platebních služeb dle jejich druhu. Údaje o kartách se sestavují v členění podle funkce karty.

Počty provozovaných terminálů a transakcí na nich uskutečněných: údaje o akceptačních zařízeních pro platební karty dle jejich druhu a geografického umístění a počtech a objemech transakcí na nich uskutečněných. Akceptační zařízení se dělí na bankomaty a na terminály v prodejním místě (POS terminály). Transakce se člení podle toho, zda byly uskutečněny na rezidentských nebo nerezidentských terminálech, podle druhu karty, se kterou byly transakce uskutečněny, a podle toho zda byla karta vydána rezidentskou/nerezidentskou institucí. Všechny ukazatele v sestavě se týkají hotovostních či bezhotovostních platebních transakcí uskutečňovaných prostřednictvím fyzického (nikoli virtuálního) terminálu.

Klientské transakce v členění podle druhu platební služby: počet a objem platebních klientských transakcí, které klienti v daném období odeslali a přijali, a to v geografickém členění. Transakce jsou členěny také dle druhu platební služby (úhrady, inkasa, karetní platební transakce, výběr hotovosti za použití platebních karet, transakce s elektronickými penězi, poukazování peněz a transakce pomocí šeků). Zahrnují se i transakce prostřednictvím virtuálních terminálů (např. platby

přes internet). Dále se transakce člení podle kanálu iniciace (např. elektronicky) a podle způsobu iniciace (na dálku a jinak než na dálku) platby. V neposlední řadě se transakce dělí podle „síly“ ověření klienta.

Pro různé platební služby na straně odeslaných transakcí platí tato pravidla:

- a) úhrady se počítají na straně plátce;
- b) inkasa se počítají na straně příjemce;
- c) šeky se počítají na straně příjemce;
- d) transakce s kartami se počítají na straně plátce, tj. na straně vydávajícího subjektu.

V. Metodika

Metodika statistiky platebního styku se do roku 2021 řídí [nařízením Evropské centrální banky \(EU\) č. 1409/2013 ze dne 28. listopadu 2013 o statistice platebního styku \(ECB/2013/43\)](#). Sběr dat podle tohoto nařízení je zajištěn vyhláškou [č. 215/2014 Sb.](#), kterou se mění [vyhláška č. 314/2013 Sb., o předkládání výkazů České národní bance osobami, které náleží do sektoru finančních institucí](#).

Metodiky statistiky platebního styku se od roku 2022 řídí nařízením Evropské centrální banky (EU) 2020/2011 ze dne 1. prosince 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1409/2013 o statistice platebního styku [ECB/2020/59](#). Sběr dat podle tohoto nařízení je zajištěn [vyhláškou č. 401/2021 Sb.](#), o předkládání některých výkazů v oblasti platebního styku České národní bance. Tato vyhláška rovněž pokrývá sběr dat podle obecných pokynů k požadavkům na oznamování údajů o podvodech podle čl. 96 odst. 6 PSD2 ([EBA/GL/2018/05](#), ve znění [EBA/GL/2020/01](#)).

Převodník mezi časovými řadami v ARADu do roku 2021 a od roku 2022 je k dispozici [zde](#).

VI. Vykazující subjekty

Vykazujícími subjekty jsou:

1. banka a zahraniční banka se sídlem v jiném členském státě, která poskytuje služby v České republice prostřednictvím své pobočky,
2. spořitelní a úvěrní družstvo,
3. platební instituce a zahraniční platební instituce se sídlem v jiném členském státě, která vykonává činnost na území České republiky prostřednictvím své pobočky,
4. instituce elektronických peněz a zahraniční instituce elektronických peněz se sídlem v jiném členském státě, která vykonává činnost na území České republiky,
5. správce informací o platebním účtu a zahraniční správce informací o platebním účtu se sídlem v jiném členském státě, který vykonává činnost na území České republiky prostřednictvím své pobočky,
6. poskytovatel platebních služeb malého rozsahu,
7. vydavatel elektronických peněz malého rozsahu,
8. držitel poštovní licence, jehož poštovní licence výslovně obsahuje službu dodání peněžní částky poštovním poukazem,
9. Česká národní banka.

Seznam institucí relevantních pro statistiku platebního styku se v čase mění v souvislosti s tím, jak jsou poskytovatelům platebních služeb udělovány a odjímány licence. Údaje nejsou zpětně upravovány tak, aby korespondovaly s aktuálním souborem vykazujících subjektů. Aktuální i historické seznamy institucí (včetně institucí oproštěných od vykazování) jsou k dispozici na [webových stránkách ČNB](#).

Data týkající se počtu a objemu transakcí realizovaných na bankomatech a platebních terminálech (POS/EFTPOS) jsou sbírána pouze od institucí relevantních pro statistiku platebního styku (PSRI), které mají na provozování těchto zařízení licenci. V praxi některé české banky převádí tuto službu třetím stranám, které nespadají mezi PSRI, nebo se jedná o zahraniční subjekty, takže tyto údaje ve statistice platebního styku zpracovávané ČNB nejsou obsaženy.

Data týkající se veškerých přijatých transakcí jsou za poskytovatele platebních služeb malého rozsahu, vydavatele elektronických peněz a držitelů poštovní licence dopočítávána, protože tyto subjekty mají v této oblasti výjimku z vykazování.

Zkratky

ČNB – Česká národní banka

EBA – Evropská bankovní autorita

ECB – Evropská centrální banka

EFTPOS – terminály, které zachycují platební informace elektronickými prostředky a které jsou v některých případech určeny k předávání těchto informací buď on-line, s žádostí o ověření v reálném čase, nebo off-line. Do této kategorie rovněž patří samoobslužné terminály.

EHP – Evropský hospodářský prostor (země EU + Island, Norsko a Lichtenštejnsko)

GL – Obecné zásady

MFI – [měnové finanční instituce](#)

POS – terminály, které zachycují platební informace

PSD2 – směrnice EU o platebních službách

PSP – poskytovatel platebních služeb

PSRI – [instituce relevantní pro statistiku platebního styku](#)

PSS – statistika platebního styku

SEPA – jednotná oblast pro platby v eurech